

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI

WIELKA GRA

Kości rzucone, wojska niemieckie stąpnę nad Renem, vis a vis Strassburga i lewego brzegu francuskiego stoja bataljony Reichswehry, szczerzą paszasje armaty. Nadrenja jest znowu wolna — mówią z radością w Berlinie. Francja zagrożona nową nawałą niemiecką — alarmują w Paryżu. Po tej i po tamtej stronie Renu powołują się na bezpieczeństwo kraju, tu i tam odwołują się do opinii europejskiej. Europa wstrząsa dżeszcz niepokoju.

Gra, wielka gra rozpoczęła. Od tej gry do wojny daleko jeszcze, choć pierwsze alarmy w prasie Zachodu pozwalały mniemać t. zw. szaremu człowiekowi, iż katastrofa wisi w powietrzu.

Tak jednak nie jest, nie sądzą tak nawet politycy, przewidujący i nastroszeni raczej pesymistycznie. W mowie swej, utrzymanej w tonie zdecydowanie pesymistycznym, lord Winston Churchill podniósł w Izbie Gmin właśnie kwestję możliwości wojennych. Wyraził się dosłownie tak: „Mówią nam, iż Niemcy nie są dziś jeszcze przygotowane do prowadzenia wojny. Gdy dzisiaj obserwujemy nastroszenie, jakie panują w Niemczech niezupełnie jeszcze uzbrojonych, możemy sobie wyobrazić, jakim tonem będą przemawiać, gdy zbrojenia ich osiągną maksimum a jednocześnie staną one u kresu możliwości i perspektyw pożyczkowych.“

Tak mówił Churchill, zdolny i bystry polityk, ale były minister, nie członek rządu, który ponosi odpowiedzialność za każde wypowiedziane słowo i liczyć się musi z efektem swych oświadczeń. Churchill mówił otwarcie, co myślał. Co myśli rząd brytyjski, co myślą in petto ministrowie angielscy, nie przenika to do wiadomości ogółu z deklaracji ministra Edena, pozostają do oceny sytuacji i linii politycznej oficjalne komunikaty. — Opinia angielska jest podzielona, a w każdym razie większa jej część opowiada się w tej chwili za rządem i jego taktyką, tam samo jak opinia francuska, która nie tylko w obrzymiej większości swej popiera rząd, ale i dopinguje go, by wytrwał w nieustępliwości i nie pozwolił się skłonić do kompromisu przez Anglię.

Gra nad Renem jest jasna, o ile nie wciągają do rachunku pozycję pozaeuropejskich. Niemcy dążą do odbudowania swego stanowiska kluczowego w Europie, które zajmowali przed rokiem 1914, a nauczeni doświadczeniem z lat wielkiej wojny nie chcą teraz mieć Anglii po stro nie przeciwników. Teoretycznie i dyalektycznie wskazują na możliwość konfliktu z Z. S. R. R. Pozbawione kolonii, nie wysuwają obecnie takich żądań, aby w obecnej koniunkturze nie wysuwać na front kwestyj niepokojących i drażniących Anglię. Perspektywy paktów nieagresji na Zachodzie z terminem 25-letnim i akces do Ligi Narodów działają na wyobraźnię Anglików uspokajająco i w umysłach ich remilitaryzacja Nadrenji wygrównana i zneutralizowana została jakgdyby przez obietnice pacyfistyczne.

Jeżeli w Londynie argumenty niemieckie zostaną przyjęte w całości i przeciwstawione argumentom francuskim, jeżeli — co bardzo możliwe — dojdzie do kompromisu, nie ulega kwestji, iż pozycja Niemiec w Europie wzmożni się nadzwyczajnie. A wydaje się, iż obóz francuski, t. j. Mała i Bałkańska Ententy, Z. S. R. R., a ewentualnie Italia, zajmują słabszą pozycję, niż Anglia i jej sekundanci. Anglia decyduje obecnie o takim lub innym załatwieniu konfliktu nadrenskiego, bez jej zgody i udziału nie może być mowy o skutecznej kontrakcji sankcyjnej czy innej przeciw Niemcom. Na nią też liczą więcej jeszcze, niż na Francję Belgja i Holandia w razie ewentualnego najazdu.

Rozstrzygają się też przytem i losy Ligi Narodów, której symboliczne znaczenie straciło już dużo wobec przenie-

sienia obrad z Genewy do Londynu. — Zmiana geograficzna tylko, ale w rzeczywistości będąca już sama w sobie aktem ustępstwa wobec Niemiec, których delegaci, w osobie min. Neuratha i Ribbentropa, przybędą nad Tamizę. Do Genewy nie przyjechaliby, co wzięto pod

uwagę w Londynie. Jeśli teraz okaże się, iż groźba Francji, że w razie nieuwzględnienia jej żądań, opuści ona Ligę Narodów, nie jest tylko zwrotem retorycznym, losy dalsze Ligi Narodów będą przypieczetowane.

Wielka więc jest gra, która się toczy przy okrągłym stole w Londynie. Nie wydaje się niemożliwością w tych warunkach ziszczenie pasymistycznych horoskopów Churchill'a.

Wycofanie wojsk w czasie rokowań

OSTATNIE USTĘPSTWO FRANCJI. — EDEN TELEFONUJE DO BERLINA. — BŁAGALNE MODŁY O RATOWANIE POKOJU.

Wiedeń. — Wedle najświeższych doniesień wyraził minister Flandrii gotowość

do jednego ustępstwa, a mianowicie w tym względzie, aby ewentualne rokowa-

nia z Niemcami toczyły się równolegle z akcją opróżniania Nadrenji z wojsk niemieckich.

Dyplomacja angielska czyni obecnie w Berlinie gorączkowe usiłowania, celem nakłonienia Hitlera do zgody na tę propozycję. Jeszcze w nocy z czwartku na piątek połączył się Eden telefonicznie z Berliinem, celem zakomunikowania rządowi niemieckiemu tych propozycji.

Anglia proponuje, aby Niemcy zredukowały na czas trwania rokowań swoje wojska w Nadrenji do 11.000 żołnierzy.

Jeżeli także i te usiłowania pozostaną bez wyniku, to Francja wystąpi z wnioskiem zawarcia nowego układu locarneskiego, bez udziału Niemiec, przy równoczesnym zawarciu paktu powietrznego, tu

1) — OKUPACJA NADRENJI PRZEZ WOJSKA NIEMIECKIE. W związku z deklaracją kanclerską Hitlera wypowiedział Jednostronnie traktat lokarnański, wojska niemieckie wkroczyły do strefy zdemilitaryzowanej nad Renem. — Na udeślni — oddziały piechoty niemieckiej wkroczone do Kolonii. 2) PRZEGRUPOWANIE WOJSK W PASIE GRANICZNYM FRANCUSKO-NIEMIECKIM. W związku z sytuacją wytworzoną w skutek okupacji strefy zdemilitaryzowanej przez wojska niemieckie, zostały przegrupowane niektóre bataljony francuskie i otrzymany rozkaz odmaszerowania do fortyfikacji przy granicy. — Na udeślni nazem 163-ty batalion w chwili opuszczania Metz w marszu ku fortyfikacjom. 3) NA PRONIE WOJENNYM W ABISYNI. Działo wojska ze sznurami do podtrzymywania podczar zjazdów z pochobosci terenu obok włoska karetki sanitarna. — 4) PRZEZEMYSŁ LUDOWY NA „KAZIUKACI” WILEŃSKICH. W czasie strachyżnego klermasu św. Kazimiera w Wilnie dużem powodzeniem olesarzy się oryginalne wyroby ludowe z ciasta, przedstawiające miniaturowe figurki bazyli historycznej, bądź z życia codziennego. Na udeślni naszym reprodukcję fragmentu tego oryginalnego przemysłu ludu wileńskiego, stanowiącego poważny obiekt tranazkiej Jarmarkowców. 5) OFIARNOSĆ POZNANIA NA BEZROBNOŚĆ. W dniu 8. m. o. godz. 12-iej w południe wpisano na termometrze ofiarności społecznej na bezrobocie, udawierony na Plan Wolności w Poznaniu, kwota 1048 złotych złożonych przez społeczeństwo poznańskie. Na udeślni — Komitet zbierający wraz z prezydentem miasta plk. Wiekowkim w środku, obok termometru ofiarności. 6) OFIARNOŚĆ DORU DLA OCIEMLIANYCH INWALIDÓW W BERLINIE. Z okazji 26-letnia istnienia niemieckiego Związku Ociemnialych Inwalidów Wojennych przybyli do Berlina ociemniali inwalidzi ofiary wojny światowej ze wszystkich części Rzeszy, aby przy licznym wspaniałym ociemnialnych kolegow z zagranicy uczestniczyć w uroczystości poświęcenia domu im. kanclersza Adolfa Hitlera przeznaczonego dla ociemnialych inwalidów wojennych. Złotele nasze przedstawia przywódców czterech najwięzszych organizacyj ociemnialych inwalidów wojennych, którzy wzięli udział w uroczystości berlińskiej. Od lewej do prawej: kpt. Franz, prezes Zw. Angielskich Inwalidów Wojennych, Oberliedner przewodca Niemieckiego Związku Ofiar Wojennych, plk. Tonlont prezes Wioskiego Zw. Inwalidów Wojennych oraz mjr. poseł Wagner, prezes Związku Ociemnialych Inwalidów Wojennych w Polsce.

Kapitan Irena — to bohaterka nadzwyczajnie interesującej nowej powieści, którą dziś rozpoczynamy w odcinku naszego „GONIEC CZĘSTOCHOWSKI”.

HUMOR I SATYRA.

Zwolenik ścisłości.

— Słyszałeś, że angielski król ma w koronie brylant wielkości kurzego jaja? — Na twardo, czy na miękko?

Wzorowy jakąta.

Pani Szepselmanowi rażliwi znajomi, aby oddał Hłpka do specjalnej szkoły dla jakalów. Ale pan Sz. nie dał się namowić.

Fomystowy przedek.

— Jeden z moich przodków był podczas wojen krzyżowych generałem artylerii. — Ależ wtedy nie było jeszcze prochu?

— Naturalnie, że nie. Ale mój przodek ustawił takie imitowanie z drzewa armaty. Wróg myślał, że proch już wymalowano i zmykał co sił w nogach!

Pospiech.

Zona: — Wiesz mój drogi, podwójnie daje, kto szybko daje. Potrzebuje 10 złotych. Mąż: — Stosuje się do przytoczonego przysło swia. Masz tu 5 złotych.

Nieszkodliwa pomyłka.

Wskutek pomyłki kancelarii więzienia, notorycznego złodzieja, zwolniono na mocy amnestii z tygodniowym opóźnieniem.

Naczelnik więzienia wyraził mi z tego powodu ubolewanie.

— Nic nie szkodzi — rzekł uprzejmie więzień — prozę mi zapisać ten tydzień na konto przyszłego wyroku.

Plotkarka.

— Panie mecenasie, czy moge zaskarżyć panią Głabkową o to, że opowiada, iż ja opowiadałam, że ona opowiada o mnie niestworzone rzeczy?

ARYTMOGRAF Nr. 503.

ut. T. Cekus.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 — 8, 9, 10, 11, 12, 2 — 18, 11, 17, 8, 9, 6, 16, 15, 13, 6, 14 = ?

Cyfry pomocnicze: 3, 4, 5, 17 = niestyszana rzecz, 6, 13 = litera (fonetycznie), 9, 2, 8, 10 = korzyść; 10, 11, 7 = zwierzę domowe, 12, 11, 1, 2, 8, 9 = narodowość, 15, 6, 14 = wykryznik; 16, 6, 18 = narzędzie rolnicze.

Rozwiązanie arytmografu Nr. 503 nadsyłać należy do dnia 19 marca, przycem uprzejmie prosimy o zaznaczenie na kopertach, że zawiera rozwiązanie szarady.

Przy nadsyłaniu rozwiązań prosimy dołączyć poniżej zamieszczony kupon.

Kupon szarady Nr. 503

ROZWIĄZANIE BILETÓW Nr. 502.

1. Bank Ziemiański, 2. Elektrownia, 3. Starostwo, 4. Magi'strat, 5. Poczta.

Trafne rozwiązania biletów wzytowych Nr. 502 nadesłało 317 osób.

Drogą losowania nagrody otrzymują: I — p. Bilecki Antoni, ul. 1 Maja 20. II — p. W. Jabłońska, ul. Borelowskiego 76. III — Zenon Dankowski, ucz. II kl. Szkoły Handlowej.

Wymienione powyżej osoby poszone są o przybycie do Redakcji naszego pisma (III Aleja nr. 82) celem odbioru nagród.

ADAM NASIELSKI.

Kapitan Irena

POWIEŚĆ AMERYKAŃSKA.

PAN, KTORY SIĘ NUDZIŁ.

Jim Dongan zapalił nowego papierosa i ziewnął.

— Przedewszystkiem przestań grzebać w żebie. Mogę się założyć, że nie tam nie znajdziesz. Powtórę przestań mnie nudzić cytatami z twojej najnowszej naiwnej powieści — gdyż takie historie nie zdarzają się już w życiu.

— Myślisz się.

— Wcale. Te wszystkie zwarjowane historie o bandach, morderstwach, pościgach, tajemniczych aktach. Człowieku, gdzie to jest? Pokaż mi, a kupię ci miętwo cukierek. Zresztą, co tu głądzić. Znam cię przecież nie od dziś, niestety, i nie raz obserwowałem twa pracę. Siaszacie sobie przy biurku, rozluźniasz piyanie, palisz i piszesz: „Huknął grzmot w zamczysku i detektyw Oprych wyjął z bu tonierki karabin maszynowy...” Zboku leży na biurku kilka słowników, atlasy, tom encyklopedji, do których wcale nie zaglądasz i piszesz, bracie, piszesz, aż włosy dęba stają. I ty chcesz mi opowiadać, że historie, jakie opisujesz, zdarzają się rzeczywiście?

Bing Cross uśmiechnął się przyjemnie i nie wyjął wykałaczki z ust.

— Młodzieńcze, zdarzają się jeszcze straszliwsze awantury i przygody niż te, które mi opieszemy w książkach. Bo ja muszę się liczyć z wymaganiami wydawców i publiczności. Nie mogę pisać o tem, bo to niemoralne, o tamtem, bo zbyt ma kabryczne. Trzeci projekt jest znów nie co polityczny. Takich ograniczeń mam dziesiątki. Życie natomiast głądzię na wydawców, na moralność i na komisarzy rządzą. W życiu jest ciekawiej — tylko trzeba umieć i mieć czas na patrzenie.

Jim Dongan zamyslił się. — Nie wierzę ci. I basta. Nudzę się śmiertelnie, nie wiem o czym myśleć, za

BIELIŻNA, KTORA SIĘ ZAWSZE PRZYDA. Świadczy to o dobrym guście pani, jeśli bieleżne swa dostosowuje do modnego stylu. Z ciekawych materiałów ze szlachetnego jedwabiu i bawlny możemy zrobić sobie same taką, jak te cke elegancja a prostą bieleżną. W. 6388. Bardzo praktyczny fartuszek z wzo-

rzystego materiału do prania, zarczany przez głowę o szelkach skrzyżowanych na plecach. Potrzeba: 2,20 m. mater. 80 cm. szerokości. W. 36768. Kombinacja z sztywnego jedwabiu w kwiatki, dobrze leży dzięki odpowiedniemu rozmieszczeniu szwów. Potrzeba: 3,60 m. materiału 80 cm. szerokości. W. 36820. Pyjama z dwójakiego materiału, może być i w jednym kolorze. Potrzeba: 3,80 m. gładkiego, 2,15 m. wzorzystego materiału, 80 cm. szerokości. W. 36778. Bardzo twarzony fason koszuli nocnej z batusy w kwiatki z kołnierzem z klasycznej falbany zastępujące rekawy. Potrzeba: 4,75 m. materiału 80 cm. szerokości. W. 28456. Prosta pyjama z gównolnego materiału o sportowym charakterze. Przybrana piłami w innym kolorze. Potrzeba: 4,10 m. mater. 80 cm. szerokości. W. 6453. — Sportowa koszula mięska z parany albo z zefiru. Można ją nosić z wyłożonym kołnierzem albo zapinając. Potrzeba około 3 m. materiału 80 cm. szerokości.

CO USŁYSZYMY DZIS PRZEZ RADJO?

9'00 Audycja poranna. 10'05 Trs. nabożeństwa z Poznania. 12'15 Poranek muzyczny z Krakowa. 13'00 Fragment słuchowiskowy Nikorowicza p. t. „W gólemniku”. 14'00 „Dzień z życia Lwa Tołstoj”. 14'20 Muzyka salonowa. 15'00 Godzina rolnika. 16'00 Ławigłówa dla dzieci. 16'15 Muzyka muzyczna. 16'55 Aktualna pogadanka gospodarstwa domowego. 17'05 1000 taktów muzyki — koncert. 17'40 Krakowska miągawa regionalna. 18'00 Koncert kameralny. 18'30 Klasyczny Teatr Wyobraźni: Stuchowisko „Król Eddy”. 19'40 Wiadomości sportowe 19'45 Co czytać. 20'00 Koncert solistów. 20'45 Wyjątki z pism Józefa Piłsudskiego. 20'50 Dziennik wieczorny. 21'00 Na wesolej lwowskiej fali. 21'30 W murzyńskim ghetto Rio de Janeiro — feljton. 21'45 Wiadomości sportowe. 22'00 — Muzyka salonowa.

PONIEDZIAŁEK, 16 MARCA.

6'30 Audycja poranna. 12'03 Dziennik południowy. 12'15 O naspilniejszych potrzebach oraz bolączkach wsi — pogadanka. 12'25 Koncert zespołu Haliny Adamskiej. 13'25 Chwilka gospodarstwa domowego. 15'15 Wiadomości o eksporcie polskim. 15'20 Przegląd giełdowy. 15'30 Muzyka salonowa. 16'00 Lekcja języka niemieckiego. 16'15 Piosenki w wyk. Zofji Terne. 16'45 „Futro” — skecz w/g Katajewa. 17'00 Świat w lusterku — pogadanka. 17'15 Minuta poezji. 17'20 Kwartet op. 65 na instrumenty dęte — Wasilenki. 17'50 Nowiny o wodzie — pogadanka. 18'00 Recital fortepianowy Lucyny Robowskiej. 18'30 Bajka o Śniegioniu-Białoniu — audycja dla dzieci. 18'55 Aktualna pogadanka gospodarstwa domowego. 19'35 Wiadomości sportowe. 19'50 Pogadanka aktualna. 20'00 Koncert orkiestry i zespołu wokalnego K. P. W. 20'45 Dziennik wieczorny. 20'55 Obrazy z Polski współczesnej. 21'00 Wjazaanka melodji filmowych i rewijowych. 21'30 Zaznaczenie Kasprzycy — wieczór literacki. — 22'00 Koncert symfoniczny. 23'05 Muzyka taneczna.

DAJCIE PRACĘ BEZROBOTNYM!

cient Dongan Jim zaczyna głądzić od rze cy. Zakład upada. Dowidzenia Jim. Zadzwoń wieczorem, gdy słońce zajdzie i spleen przejdzie. — Z powodów brudno dyplomatycznych stwierdzam, że nie słyszałem. Może jeszcze jeden cocktail dzisiaj, choć poranek swita”. — Dziękuję. Mam własne, jak powiedział... — Nic nie powiedział, bo zmarł przy poczęciu. Servus, Bing. Zadzwońcie. — A teraz co masz zamiar robić, narwańcze. Twój papa polecił mi zwracać na ciebie uwagę, baby. — Kupię sobie tuzin wykałaczek i pójdę na półow szprotok do Banku Zachodniego. Uprasza się uprzejmie o składanie kondolenicy. — Sure! — Obaj uściskali sobie mocno dłonie. spoż rzeli sobie serdecznie w oczy i Bing Cross wyszedł, jeszcze raz zaleciwszy pupilowi aby nie zrobił przypadkiem jakiegos głup swia. — Jim dokonczył papierosa i zadzwonił. W drzwiach ukazał się natychmiast jego szofer, lokaj, powiernik i przyjaciel — eks - marynarz Fred Migan. — Good morning, sir. — Cocktail, Fred! — Według jakiej recepty. — Ptasie mleko, rycyna i trzy tyżki benzyny samolotowej Standard Oil Company Nr. 2BX. — Fred był już do tego przyzwyczajony. Wzruszył ramionami i przyrządził cocktail z gnu, mięty i konjaku. Potrząsnął shake'em. — Zrobione, Fred? — Yes, mister Jim. — No, to wypij przedko i idziemy. Chcę się trochę przejechać. Jeżeli nie zrobisz trzech protokółów za przekroczenie szybkości, wymawiam ci miejsce od pierwszego lepszego. Ładna synteza, co Fred? — Co to jest synteza, str? — Jeżeli elektromonter jest blondynem i jego siostra powija bliźniaczki to nazwywamy taki fakt synteza.